

L'Esquella de la Torratxa

Ani XLV

Número 2248

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 7 d'abril de 1922

HEMEROTECA
MUNICIPAL

COSTUMS BARCELONINES

Ensjant les «caramelles»

Tintes bones qualitats

UNIÓ, NUM. 3

Bazar DE LA Unió

Útils per a escriptori

BARCELONA

ESTOMAGO È INTESTINOS. GASTROL MIRET

REMEDIO SEGURISIMO © PROBARLO ES CURARSE

DE VENTA EN TODAS PARTES

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓ Unió, n.º 3
BARCELONA

ADVERTENCIA

Només són autèntiques les piles elèctriques que porten aquesta marca registrada

LO MAS PERFECTO EN LUZ ELECTRICA PORTATIL

En comprar una làmpara de llum elèctrica portàtil, fixarse si porta el segell de garantia.

De venda: *Especialidades Lofty*, Pelayo, 56.—
E. Schilling, Fernando, 23.—
Beristain y Cia., Rambla de San José, 12.—
J. Vilalta, Cucurulla, 2.—
Vicente Ferrer, Plaza de Cataluña, 12.—
Exclusivas LOT. Apartado n.º 309, Barcelona,

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

Del 3 al 15 d'abril

GRANDIOSA EXPOSICIÓ I VENDA

de les últimes creacions de París en Vestits i Sombreros per a senyora i nena

Preus baratíssims durant els dies d'exhibició

OBJECTES D'ART
ARTICLES PER A REGAL
SASTRERIA

Mobles de totes classes - Bisuteria - Gàbies de metall - Perfumeria - Bateria de cuina
FERRETERIA — JUGUETS

Gran varietat en articles
al preu únic de 3⁶95 pessetes

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

TELÉFON NÚM 3332 A.

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/4, tarda i a les 9 1/2 nit

Exit grandios de la simpàtica ANGELINA D'ARTÉS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

TORNEM-HI

A nys enrera, quan s'observava a l'estiu moviment obrer, *La Veu*, encapsalava la seva secció de qüestions socials amb aquest títol: «Agitació estival». Doncs bé, ara, de l'agitació catalanista ne podríem dir, agitació primaveral, però afegint desseguida que la primavera és lo més bonic del món.

Es veu que a cada partit li escau una estació de l'any. Als revolucionaris, l'estiu; als republicans el mes de setembre, la tardor, i als nacionalistes la primavera. I no és que sigui bullida de les sangs, ni escalfor de joventut; no. El nacionalisme és un moviment floreal, nascut en els Jocs Florals, conservat litúrgicament entre flors naturals i englatines, i, naturalment, a l'arribar la primavera se revifa i se bada igual que una rosa. Fins la ginesta, que és, segons En Maragall, de Catalunya, apareix després de les violes i després dels clavells, a finals d'abril i primers de maig, fent el ple pel Corpus, com si anés seguint la rebrotada anyal del nacionalisme. Per això a cada primavera, per una causa o l'altre, el nacionalisme canta *Els Segadors*, en la Rambla de les Flors.

Ara fa dos anys va arribar el general Joffre, amb escolta de erits i de càrregues, i d'esvalots. Era primavera. Hi havien Jocs Florals. Hi havia ginesta. Hi havia tot el catalanisme floricultor, i malgrat tots els consells i totes les precaucions, els tumultes arribaren. Si En Joffre hagués vingut a l'hivern, o a l'estiu, no s'hauria ara de veure la causa pels sucesos del Palau de Belles Arts. I si no fos la tradició primaverenca, aquesta causa se veuria en qualsevol mes de l'any, però és procés de nacionalistes, i fatalment, s'obre a finals d'abril.

Un psicòlec empeltat de meteoròlec, hauria esperat a que passés la primera per a aixecar la suspensió de garanties, impeding els esclats del germinal catalanista. No ho han fet, ignorants de l'influència del calendari en la nostra política, i immediatament s'ha

produït el retorn de les coses. En Macià ha donat una conferència, i a la sortida hi hagueren cops de sabre. Se feu un banquet de pacífics propietaris interregionals, i desseguida, se varen dividir les taules en castellanistes i catalanistes. Després vindrà Sant Jordi, amb les seves roses i els seus càntics. Després vindran els Jocs Florals. Després el Corpus. Aleshores el nacionalisme se'n anirà a estiuejar, i ja's podran donar sossegadament les conferències, s'acabaran els banquets joiosament. El corpus ja no serà més que un record. La primavera serà passada. Aleshores, En Cambó farà el seu viatge acostumat cap unes llunyanes terres i a l'arribar a Samarcanda, esclatarà una crisi i quan torni, serà ministre.

Nihil novum sub sole, ni damunt de la terra cata-

NOVES CONEIXENCES

-Tinc molt gust en saludar-lo.

-I jo m'alegro molt de no portar ermilla.

lana. Passen els mesos, creixen els blats i tornen els rostolls, tomben i se fonen les neus, se mor, se neix, la vida, serena, fa la seva via anomenada, i quan tot sembla aquietat, arriba el mes d'Abril i amb ell les flors, i amb les flors el nacionalisme eloqüent, líric i gesticulador.

Així, tota la vida. Així ho vegerem quan erem estudiants, cap allà el 1900. Així ho veiem ara, a la meitat del viure. Així ho veurem demà, quan direm als nostres fills esvalotadors que tinguin prudència.

PARADOX

LA MINYONA NOVA

—Sobre tot la llimpesa. Armoris, calaixeres...
—Descuidi, senyora. No se'n adonarà que ho trebarà tot nèt.

MUNICIPALESCA

L'interès suprem

Els pronòstics fets al voltant de la provisió de l'alcaldia, han resultat fallits.

El marquès d'Allella ha pogut ésser enlairat a la presidència de l'Ajuntament, sense disgustos ni contratemps que minvessin l'unanimitat de l'elecció.

Ni ha imposat el Govern l'alcalde per R. O., ni ha protestat ningú de la qualitat política de la persona assenyalada pels capítosts regionalistes per a substituir al senyor Martínez Domingo, que és, per cert, un dels homes de més potra que hagin trepitjat la terra.

El senyor Martínez Domingo, pot dir, amb raó, que totes li ponen.

Deixem, però, *al ciutadà lliure de la lliure Barcelona* fruit en pau de les dolçors de la llar; de la glòria acumulada en l'exercici del càrrec, per a anar de dret, a l'actualitat. Es tard i vol ploure.

No entenem perquè ha deixat el Govern d'anomenar a l'alcalde, constant a la gent de Madrid, com els consta, que no hi cap diferència entre el que ells poguessin donar-nos, i el que la «Lliga» pogués escollir.

El senyor marquès d'Allella, com abans el senyor Martínez Domingo, faria un alcalde popular, lo mateix que un de R. O. Si tant se'n apurava, diríem i tot, que millor l'últim, que el primer.

Resulta, que després de tant cridar i tant pernabatre per a fer-nos nosaltres mateixos l'alcalde, en tenir el permís per a elegir-lo, apel·lem a la persona mateixa que a Madrid ens haurien donat.

Vist el tom pres per aquest plet de l'elecció d'alcalde, confessem no entendre res en el bullit, del que ens col·loquem modestament al marge.

Al marge de les trifulques i les enredades cambonianes, que no som electors de la mena dels que fàcilment deixen alçar-se la camisa.

Aquesta situació nostra, ens permet contemplar des d'una alçària respectable, sessions com la darrera del bienni, en la que siguié el Consis-

tori convertit en una doble serra: Serra Nevada i Serra Morena.

Després de la ratxada de dictàmens escandalosos aprovats pels regidors, s'alçà un d'aquests, per a doldre's de l'intromissió dels jutges en els afers municipals, quan si quelcom ha de lamentar la ciutat, es precisament la mansuetut i la benignitat dels tribunals, relativament a les coses del Municipi. Tan mateix, n'hi han que's queixen per vici.

Lo positiu, de moment, és que tenim alcalde nou, que és aquest el marquès d'Alella, i que els que es mormurava que farien i dirien, s'han ficat vergonyosament la llengua en un cert lloc.

Unes valentes i nobles paraules del regidor nacionalista, senyor Carrasco, escamotejades per *La Veu* als béns que han fet de l'orgue regionalista el seu breviari, i parin de comptar.

A Cà la Ciutat, difícilment es promouen esvalots ni s'enfada ningú, com no sigui per a defensar la menjadora.

L'amor propi i la dignitat del càrrec, rau en l'interès de cada hù.

JUST

A cau d'orella

Poetes púdics

Una vegada vàrem dir que a Catalunya hi havien tres poetises, Na Clementina Arderiu, Trinitat Catasús i Maria Manent, jugant amb el Trinitat i el Maria d'En Catasús i d'En Manent que són absolutament masculins.

Però d'En Maria Manent, després de combatuda la seva virior, hem de reconèixer que té escrúpols de senyoreta que no tolera ni la més mínima exhibició de carn, sense posar-li un vel. No admet, no ja el desnú, cosa abominable, ni les pantorrilles mostrades per les falduilles curtes, ni el dors o el pit exhibit pels escots. La seva indumentària seria la d'aquelles dames de Felip II amb «gorguera».

—Feu-me uns dibuixos—va dir En Manent an el pintor Labarta.

En Labarta els hi feu, però estaven escotats:

—Feu de manera—li va tornar a dir—que no ensenyin res.

En Labarta, va cobrir an aquelles senyores.

Quan se va saber en la penya de l'Ateneu, se parlà de l'ànima púdica del poeta Manent.

El doctor Dalí, que presideix com un Budha la penya, va aclarir la cosa:

Mireu si ho és de púdic, que al Crist que té a casa li ha posat pijama.

La disidència

—Però es fa o no's fa?

—Ja tenen fet el manifest.

—Què volen aquests dependents?

—Lo que té raó d'ésser: la independència

—Bé, però el manifest, què diu?
—Es un manifest líric, que no precisa res.
—Així deu ésser d'En Bofill i Matas.
—Segurament, però, ademés del manifest, preparen la celebració d'un Congrés.
—Per a què?
—Per a marcar orientacions.
—Així ho organitzarà En Lluís Massot i Balaguer, que ha nascut orientat.
—No ho sé, però el Congrés se farà.
—I quan?
—Pel juny.
—Ja! Pel juny, la falç al puny. Ara sí que ja no's pot dubtar del coratge dels disidents.

Plus ça change, que diuen a l'altra banda del Pirineu.

Damunt la taula de redacció, tinc el programa d'un ball de caràcter públic.

L'examino indolentment, gairebé d'esma.

Tango, Fox-Trot, One-Step, Pericón, Rag-Time, i torna al *Tango*, a a l'*One*, al *Fox* i al *Rag*.

En acabar la lectura, no puc menys que evocar els programes antics.

El que motiva aquesta nota, és un cartonet banal, sense suc ni bruc artístic.

Els que recordo, eren d'una fantasia i d'una ingenuïtat meravelloses. Acromats, amb dibuixos al·lusius. Veritables encerts.

En comptes del *Rag*, de l'*One* i demés mots estrambòtics, l'*americana*, la *mazurca*, els *rigodons*, els complicats i elegantíssims *lancersos*. En determinades ocasions, per a solemnitzar una disbauxa, el *can-can* únic importat.

Tout passe, tout lasse...

Més clar.

A temps nouveaux, moeurs nouvelles.

Cas de que tampoc els faci peça, *cada cosa en el seu temps.*

Triin.

Ço que no podran triar, seran els balls, en el supòsit de que tinguin l'humor i energies que calen per a deixar-se caure a l'«Iris», a la «Bohemia», al «Globo» i a la «Paloma».

La moda imposa els seus capricis. El *jazz-band*, eixordador, poca solta, ha substituït a l'orquestra, afinada i cerimoniosa.

Els obligats de cornetí, que donaven caràcter als envelats, han cedit el lloc al bombo, als xisclets de la sirena.

El passa-temps que havia sigut sempre el ball, ha esdevingut una mania. Per a ballar i ballar bé, s'ha d'ésser poc menys que un matemàtic.

I havia qui se'n reia dels sardanistes! De la serietat i la correcció dels sardanistes!

Puntejar un *tango* amb mitjana discreció, suposa l'esforç que representa acabar una carrera.

Un *fox-trot* marcat com és de llei, equival a quelcom privatiu del sers superiors.

Posats a parlar del *fox-trot*.

La darrera paraula respecte de l'assumpte, ha sigut dita pels americans.

Segons les autoritats de Nova York—autoritats en la matèria—el bon ballador de *fox-trot*, no pot fer més de quaranta passes, per minut.

El precepte americà podria relacionar-se amb una estadística publicada ara de poc i en la qual es fa la constatació que segueix:

En un ball que hagi durat de les deu de la vetlla a les cinc del matí, un ballador que no'n perdi cap, dona unes 56,000 passes, lo que és tant com dir que recorre una distància de 46 quilòmetres.

Les aixerides sarauistes calçades amb talons alts que per un trajecte de cent metres puguen al tramvia, restaran astorades en llegir la dada.

Com hi resto jo, en veure que hi ha qui es preocupa de semblants nicieses, en un temps en que's fa tan difícil ço que's diu, anar tirant.

Lo millor, ben mirat, és que cada hù balli segons el sistema i el só que més li acomodi.

No hi ha qui balla de temps amb la més lletja, i no protesta?

De la Post-Fira

El diumenge prop-passat va celebrar-se la inauguració de l'entitat «Fira Club», integrada per la dependència *alternativa* i *subalternativa* de la Fira de Mostres i personal afecte a les cases dels senyors Esteves i firaires a la vegada.

Com que dita entitat està composta, en sa majoria, per elements joves, i joventut vol dir barrila, això mateix va fer-se per a solemnitzar la naixença de «Fira Club».

A la tarda, i en el clos recinte del Palau de la Fira, o sia el mateix lloc que tres dies abans era centre de negocis comercials, els iniciadors de la naixença i ja poixanta entitat rendien fervent tribut a Terpsicore, i al vespre homenatjaven—oferint-li un suculent sopar—a la premsa barcelonina.

El digníssim regidor sortint, nostre bon amic En Xavier Gambús, presidí l'acte.

Als organitzadors de «Fira Club», especialment als senyors Pobeda, Bullich, Perelló i Grau, els desitgem que vegin promptament realitzades les importants iniciatives que'ns exposaren.

Endavant, doncs, amb la tasca que tenen senyalada i comptin amb nosaltres.

D.

DAVANT LA CAIXA

—Aquest cop sí que la tasca regidoresca haurà d'ésser ben desinteressada.

GLO-SARI

ROMAGUERES

Havem fixat mantes vegades la nostra atenció en un detall psicològic molt barceloní, que pinta la idiosincràcia de certa mena de gent de casa nostra.

Quan el ciutadà vianant va pel carrer depressa, atrafegat, amoinat, preocupat amb algun afer urgent, caminant a grans gambades o a curts passets però ràpids i seguits, és quan li surten més entrebanes en forma d'homes, dones o criatures que—amprant-se en la amabilitat i la cortesia del prohisme—es creuen amb el dret—oh dret civil!—de aturar-lo per a fer-li preguntes o demanar-li coses, nicieses la major part de les vegades.

—Vol fer el favor de dir-me quina hora és?

—Dispensi. Vaig bé per anar a la Rambla?

—Una pregunta...

—Sabria dir-me...

—Em volgués fer l'obsequi...

—Escolti...

—Senyoret...

Però... ah... que cap d'aquestes «romagueres» en forma de persones humanes us arriba tant a l'ànima com el clàssic fumador que duu la cigarreta a la boca a punt d'encendre sense tenir de què. Aquest sí que és tot un cas. Aquest, quan us veu venir de lluny, quan us veu caminar depressa, adalerrat, atrafegat, ja somriu abusant de la vostra cortesia. S'apropa ron-saguer, us emprèn agressiu i se us posa entre cames fins que us veu ben aturat.

—Dispensi... Vol fer el favor de donar-me foc?

Es clar que el foc no's pot negar a un fumador; seria com negar aigua a un assedegat.

Però hi ha un sistema de resoldre el conflicte a gust de tots; i aquest sistema el posà en pràctica un amic nostre fa pocs dies. El sistema consisteix en fer seguir al sol·licitant.

Caminava depressa pel carrer d'En Xuclà aquest amic, i per a fer més drecera cap a la Rambla es decidí a passar per dintre dels magatzems de «El Siglo». Un jove que passava per aquell carrer l'aturà amb molta finura.

—Vol fer l'obsequi de donar-me foc?...

El nostre amic, sense descompondre's i sense deturar gens la marxa:

—Amb molt gust... Li donaré un misto, que encendrà millor.

I ell butxaquejant a totes les butxaques i l'altre seguint-lo com un gosset, es van trobar, caminant, caminant depressa, a la porta que dona a la Rambla dels Estudis.

L'entrada del nou batlle, marqués d'Alella, a la Jerusalem Municipal.

Allí li allargà una cerilla, amablement:
—Si és servit.
—Gràcies.

L'empipador «romàguera» havia sortit amb la seva; però el nostre amic—encara ara se'n riu—sentí la satisfacció immensa d'haver-lo fet caminar tot un «Sisle».

XARAU

TELÓ ENLAIRE

LICEO

Poden estar ben satisfets els organitzadors dels concerts Koussevitzky; bones entrades, èxits a dojo.

Recordem amb veritable plaer aquella excelent interpretació de la *Sexta* i dels fragments wagnerians en la segona vetllada; així com les primeres audicions de les peces de Korsakov, les obres de Ravel, Debussy i Strauss i la formidable *Quinta* de

Beethoven, en el darrer de la sèrie efectuat dissabte. Deixant de banda algun petit *lapsus* dels instruments de metall, totes les composicions foren magistralment interpretades per la «Orquestra Casals»; i el mestre rus es guanyà merescudes ovacions amb la batuta als dits.

—Abans d'ahir degué tenir lloc un altre concert extraordinari, en honor de Koussevitzky qui tingué la gentilesa d'incloure en el programa, composicions d'autors catalans. Visqui molts anys.

ROMEA

Es realment entretingut el treball que presenta aqueix bruixot

que s'anuncia amb el nom de *Grand Raymond*. Trucos de màgica de gran fantasia, efectes de il·lusionisme molt ben presentats, jocs d'alta prestidigitació; i tot resolt senzillament, amb extraordinària netedat. Un home àgil, viu com una centella dominador de tots els ressorts de l'enganyifa, científic de totes les trampes, que tot sol i valent-se només que de les hàbils manetes i d'uns quants aparells fa passar l'estonadivertit a tot un públic nombrós, és cosa veritablement de gran mèrit.

TIVOLI

Ja's degueren enterar de l'entusiasta acollida de la *Marina*,

al Tívoli. Un públic patriota ovacionà als benemèrits artistes que cantaren i digueren els versos en català; s'aplaudí sorollosament la sardana *Per tu ploro*, d'En Pep Ventura, i... res, que fou aquella quasi una vetlla històrica.

Un èxit precursor dels grans èxits que per força ha de conquerir el futur teatre líric de la nostra terra... si és que els autors no el malmenen amb musiques i versos d'aquells plens de saviesa i de nyonya, que ningú entén i que ensopeixen al «pagano».

NOVEDADES

Com que allò de *El amor loco* no va resultar lo que's pensaven, l'empresa ha tingut d'anar tirant de la rifeta amb la celebrada *S. M. El Dollar* i amb obres de repertori.

Per a dimecres que vé s'anuncià l'estrena en aquest teatre de *Los burladores de Salerno*.

PRINCIPAL-PALACE

Bon reforç acaba d'adquirir la revista *Zig-Zag* amb el nou quadre *Jo-jo-ju*, estrenat la nit del benefici de la Premsa. Es un quadre amb el seu argumentet interessant, la seva originalitat plàstica i el seu formós esplendor en trajos i en decorat.

S'hi distingeixen notablement la escultural dançarina Darby, la exquisida Manuela del Rio. I també s'hi distingeix el nostre gran còmic Avelí Galceran.

POLIORAMA

Bataclán, adaptació d'En Marian Golobardas, fou un bon èxit. Drama de pàllassos amb xistos intercalats, interessà als morenos,

que no's cansaren d'aplaudir als autors, a la senyora Esplugas i a senyor Mari-Soler.

GOYA

Segueixen acontentant al públic de vers amb les clàssiques obres *Marta, la piadosa, El sombrero de copa i El zapatero y el rey*.

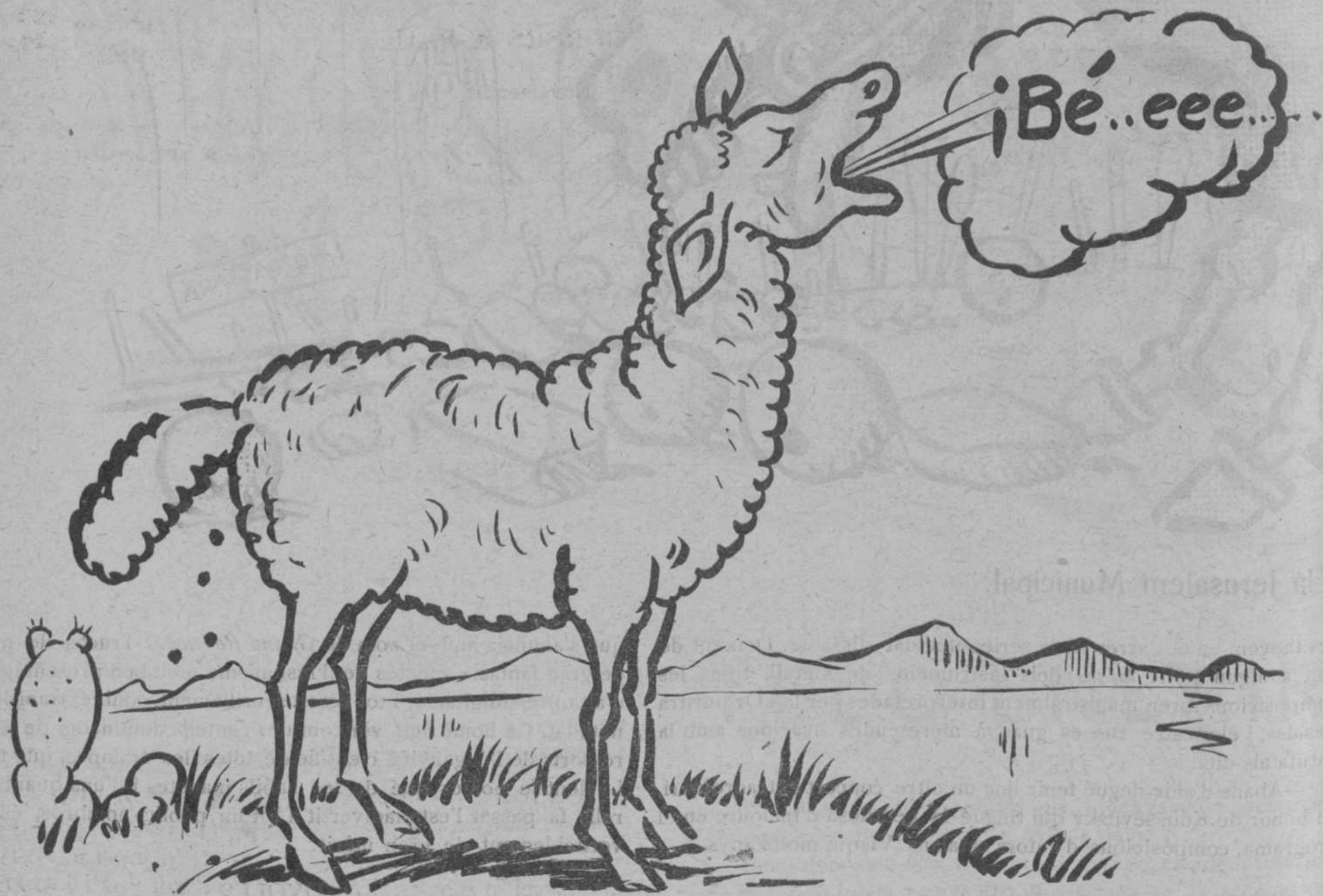
La primera, molts anys hà no representada a Barcelona, valgué grans aplaudiments al senyor Calvo i... comparses.

ASSOCIACIÓ CATALANA D'ARTISTES

La secció de literatura d'aquesta important entitat celebrà una vetllada teatral per a presentació de tres dramaturgs inèdits, socis de la casa.

S'estrenà *Irlanda*, quadre dramàtic, d'En J. Teixidor Roig; un apreciable intent d'escenificació, escrit amb bastanta cura literària, però llastimosament desencaixat pel que toca a construcció i a tipus, desventatges de la inexperiència, que destrueix quasi tot l'efecte premeditat per l'autor, al qui aconsellariem no dongués res al gros públic sinó després de molta preparació i de molts nous intents apreciables.

L'enemic a casa, d'En N. Gotarra Ribas. Aquest senyor, al revés de l'altre, demostra tenir una gran intuïció de lo que deu ésser el teatre; té fibra de dramaturg, combina regularment les escenes i cerca i aconsegueix amb valentia els efectes que's proposa; però... ai, que amb això sol no n'hi ha prou; cal una major flexibilitat en el diàleg, cal definir millor els caràcters; cal pulir el llenguatge... Calen una sèrie de cosetes indispensables i que manquen en aqueix epissodi, per altra part molt interessant.

CARN DE FIRA

El xai etern de les eternes Pasqües espanyoles

La cançó dels catalans, d'En Víctor Mora Alsinella, és un drama patriòtic comprimit, una mena de *guinyol* històric, i això sí que ja són figures d'un altre paner. Aqueixa obreta sí que és digna d'un marc més important; l'acció està perfectament desenrotllada, els tipus, admirablement dibuixats; i en tota la producció hi batega un enlairat amor a la terra que la fa doblement simpàtica. El llenguatge és natural i els parlaments tenen la concisió deguda; la escena culminant, molt ben preparada, produeix una forta emoció.

ELS DEPORTS

FOOT-BALL

CAMPIONAT D'ESPANYA

Quin mal diumenge varen passar els socis i tots els aficionats al «Barce». Allà a dalt, a Gijón, els jugadors del Barcelona tenien que jugar contra el campió d'Astúries, i els aficionats tenien el cor ple d'engúnies, pensant amb lo que farien els nostres. Sabem que hi havia socis que estaven d'allò més espantats i no varen dir, i si ho feren va ésser sense gana.

Passaven les hores i l'emoció anava creixent. Per Les Rambles els vàrem veure i tot eren preguntes. A «Canaletas» hi havia gran generació que esperava, també, sapiguer el resultat del partit.

Concurs de saltadors, a Cambridge

I el pobre soci es quedava esperant.

Prop de les set i mitja es va sapiguer que el Barcelona, havia empetat a un *goal*.

Quan va sapiguer-se el resultat, sentírem una exclamació digne d'ésser lapidada: «Menos mall Sort que diumenge els n'hi farem un *cabasset*».

Nosaltres, que som uns resignats, esperem que el diumenge se realitzarà l'exclamació dels aficionats.

El Gransjanski - C. D. Europa

També l'Europa ha jugat dos partits amb els «yugos-eslavos», i a fe de pilota, que ha començat amb dugues victòries.

Els «europeos» han reformat l'equip i la reforma ha donat un bon resultat, doncs el dissabte, malgrat el fort vent, varen guanyar i diumenge també.

Si van per aquest camí, veurem coses grosses dintre de la present temporada. De moment, ja ens anuncien dos partits pel mes d'abril amb un equip *amateur* campió, que diuen que és la «crema» del futbol. Ja veiem an En «Nimes» llepant-se els dits.

EL GRAND RAYMOND DE LA «LLIGA»

—A mi els dimonis també em parlen; però...
saben qu'è'm diuen?... «Embustero!»

CURSES A PEU

Novament els nostres corredors han tingut feina. A Masnou organitzat pel Club Sportiu de dit poble, varen fer la cursa titulada «VII Campionat de Catalunya de Cross Country», i foren 35 els que's posaren en renglera per endur-se'n el campionat:

Va guanyar En Miquel, que en això de córrer es pot dir que és un «as», puix va fer els 10 quilòmetres en 33 minuts 54 segons, que segons diu el «perito-médico», és un «record». Nosaltres creiem que és més que record... és un *record-atori*. L'Arbolí va fer 6.º, amb aquella alegria, pròpia de la «dorada juventud».

BOXA

Diuen els que són aficionats a aquest deport que ara marxa per bon camí, i en les vetlles del «Iris» cada dia hi va més gent que aplaudeix amb entusiasme als millors boxadors casolans i forasters. També es diu que ara ens preparen un «plat» tan fort, que difícilment podem sospitar què serà.

I fins la setmana que vé, que ja els dirà quelcom de interès el nostre company R.

NOLUS

Les curses a peu, a Anglaterra.—Un trollo castig

El goig del ploure

A muntanya, com al pla,
la pluja benefactora
tota llevar atresora
de lo nou que esdevindrà.
I en fresquívol matinada
és un goig veure, en les flors,
animar-se els seus colors
per les gotes de rosada,
Mitiga la xafogor
la pluja de juliol,
car el ploure és un consol
quan apreta la calor.
Si plou, en vinya, en agost,
bo i mullat, s'infla el raim,
i cada gota en gotim
torna un rajolí de most.

* * *

En la ciutat, que'n direm!,
prou convida anà en tramvia
el ploure, i així fent via
més prest al lloc arribem.
Bo i corrent, per tot arreu,
l'automòbil de lloguer
plovent, com guanya diner
de que's mulli no sap greu.
I que plogui, constantment,
vol el paraigüer d'ofici
de sa indústria el benefici,
que com més pluja, més ven.
Als regadors de carrès
els hi permet facin festa,
puix la feina queda llesta
sense que ells hi toquin res.
I és el ploure també grat
als nous marit i muller,
que al nàixer son fruit primer
plorant, plou felicitat.

PETRONI II

IDIL·LI PRIMAVERAL

—Tan bon dema í que feia, Rosalia!

—Ja ho diu la dita, Magi: Per l'abril... cada dia un raig.

Xerrameques artístiques

UNA BONA PENSADA — EXPOSICIÓ QUE NO
TROBA CASA—QUIN DESCUIT!

La Junta de Museus, ha tingut una pensada d'allò més bona. Veient que la decoració mural de les nostres petites esglésies romàniques de muntanya anava esborrant-se cada dia i que aviat no'n quedaria rastre, va fer tractes amb un italià que té el secret d'arrencar de les parets les pintures per velles que siguin, enganxant-hi al damunt un llençol mullat amb saliva dejuna; quan és sec, l'estira d'una revolada i s'emporta l'antiga obra d'art, tan tranquil. Després, enganxa el llençol allí on li plau valent-se d'unes pastetes especials, quina composició sols ell coneix, el torna a mullar per la banda contrària, l'aixeca poc a poc,

com si es tractés d'una gran calcomania i... per tot te deixo... la pintura milenària, ha canviat de lloc per art d'encantament.

Mercès a la pensada de la Junta de Museus les pintures murals de Sant Climent i Santa Maria de Tahull, Pedret, Santa Maria de Bohi i d'Aneu, Sant Miquel de la Seu d'Urgell, Esteni de Cardós, Gines-tane, Santa Eulària d'Estabón i Sant Miquel d'Angu-lasters, es troben a Barcelona, bones i sanes.

Que no pot ésser?

Qui no vulgui creure, que ho vagi a veure... al Museu Arqueològic del Parc, i es quedarà amb un pam de boca oberta. Allí trobarà les formoses composicions romàniques de la nostra terra, úniques en el món, col·locades en uns absis nous de trinca, que semblen talment, mirats per dintre, els mateixos on foren pintades un grapat de segles enrera.

Jo voldria saber, però, com s'és lluit més l'aixerit

—I ara, neal. . Un palmó, tu?... Si els palmóns són per als xicots.
—Totes les noies en volen ara. Es una passa; una veritable palmonal...

italià; si arrencant les pintures murals dels seus llocs respectius, o els bitllets de Banc de la Mancomunitat, que ha corregut amb les despeses.

Res, una batxilleria de *chico de la prensa*.

**

Encara que no ho sembli, aquesta primavera tindrem també exposició municipal de pintura i escultura.

Sols manca que la Junta que se'n cuida, trobi lloc on celebrar-la. Al «Palau de Belles Arts» no pot ésser, perquè està convertit en un Mercat de Calaf; al «Gran Palau» de Montjuic tampoc, perquè l'art del pneumàtic i la benzina se'l necessita tot per ell; al «Palau de la Fira de Mostres», sembla que no li volen els firaires.

La única cosa positiva que's sap fins ara de cert, és que els artistes tenen d'abonar quatre pessetes, per cada obra que presenten, cosa que els té a molts d'ells fora de test. I tenen raó. On s'és vist posar l'art al nivell de les patates i les mongetes que's porten al mercat!

Després de pagar per a posar parada, ningú podrà negar als expositors el dret d'anunciar la seva mercaderia com qualsevolga peixetera:

—Noies, vianda fresca; de l'art, que belluga!

**

Garlant, garlant, m'he ben distret de passar la

revista setmanal als ninots i coloraines. No és estrany; com que no he vist cap exposició! Sé només que a les «Laietanes» hi ha En Cardunets i En Soto; al «Camarín», En J. Mombrú i al «Saló Parés», En Pep Camins. De tots ells prometo ocupar-me la setmana entrant. Aquesta prou feina tinc a comprar palmes i palmóns per a les setze criatures que els hi sóc padrí de fonts.

I això que jo, amb tant que el necessito, un bon padrí encara no l'he trobat.

Què hi farem!

C. ARBÓ

ESQUELLOTS

— Menos mal que encara ens queda un *guerrillero*; el darrer capdill dels idealistes reconstruïts.

En Francisc Macià, que diumenge passat dirigí la seva càlida paraula a les joventuts sanes de Catalunya.

En Macià parlà i les Rambles s'abrandaren de patriotisme.

Què hi fa que els del xarrasco intentessin apaivagar els entusiasmes.

El fet saludable és que existeix l'abrandament; aqueix foc sa-

ADEU, PA BARATO

Els consumidors.—Home, senyor Pa, per a entornar-se'n tan depressa, tant se valia que no hagués vingut.

grat i reconsagrat que ha de purificar un dia o altre els temples empestats de la política catalana.

En una recent disposició, el Govern autoritza la fabricació de xacolata sense gens de substància de cacau.

No ens estranya.

Estem tan acostumats a certes sofisticacions legals!

També fa molts anys que havem de *rosegar* ministres sense gens de substància gris.

I a pesar de tot, anem vivint!

A marxes dobles es veu que avança la ciència ortopèdica.

Ara mateix s'han fet les probes d'un braç artificial a un manco de l'Asil del Parc, probes que han resultat una meravella.

En vista de l'èxit dels intel·ligents ortopedistes-cirurgians diu que ara En Cambó es farà canviar el cor intervencionista per un altre d'artificial més patriòtic.

I molts regidors es faran canviar l'estòmec.

I molts socis de l'Unió Monàrquica el cervell.

Barcelona ja té batlle nou.

Un marquès dels de més rango espanyolista com li cal a una ciutat dominada pel centralisme, aqueix centralisme que avui disfrutem gràcies a la política intervencionista de la «Lliga».

Tots els regionalistes l'han votat.

Deu ésser perquè l'il·lustre marquès d'Alella parla castellà a tot drap.

A l'«Assemblea de la Propietat Urbana», el seu president, el *jacarandoso* Pich i Pon va dir que «si Espanya ha d'ésser pobre Catalunya també vol ésser pobre».

Ja és molt dir.

Sobre tot dit per un home com En Pich i Pon.

Perquè no estaria gens bé que la nostra terra es tornés pobre i ell «el gran senyor de la Plaça de Catalunya» continués essent milionari.

Gràcies a Déu que els barris de la Reforma es comencen a animar. Ara mateix un esplèndid establiment s'hi acaba de inaugurar, que ben segur donarà vida en aquells llocs alcançant una gran popularitat. Ens referim al Bar-Restaurant *Grand-Metro*, obert dissabte passat al públic, en la Plaça del Angel cantonada a la Gran Via-Layetana.

Es un luxós local primorosament decorat, on s'hi serveixen *piscolabis* de tota mena i que fa honor, realment, a Barcelona.

Parlant de la nostra bandera diuen, en un manifest que s'acaba de publicar, els valents catalanistes del Bages i del Bergadà:

«Contemplem els sagrats colors, però no ens deixem enlluernar solament per aquest or, que és signe de riquesa, perquè la nostra terra no serà rica si alhora no veiem en les quatre barres de sang el reflexe del nostre darrer sacrifici. Per la Pàtria no podem ésser avars d'aquesta sang que prodiguem en estranyes aventures.»

Cal confessar que no parlaven pas millor ni més clar els precursors del *sinfeinerisme* irlandès.

Endavant les atxes.

Les atxes de tota mena.

Notes de Casa:

Del President del Foot-Ball Club «L'Avenç del Sport» havem rebut una atenta comunicació participant-nos haver-se constituït el nou Concell Direcctiu.

Enterats.

Un sastre i un teixidor que havien sigut grans amics, vingué un dia que renyiren.

Des d'aleshores, el sastre començà a bescantar sempre al teixidor, posant-lo com un drap brut; al revés d'aquest que alababa sempre a l'altre posant-lo als núvols.

—Perquè elogieu tant al vostre enemic?—li preguntaren.

—Perquè ja que ell menteix parlant de mí jo també vui mentir parlant d'ell.

"SWAN"
SIMPLE SAFETY
AUTOMATICAMENTE

Arri, arri, tatanet!
anirem a Sant Benet,
comprarem un plateret...
per a dinà, per a sopà...
i una pluma pel «papà».

DESDE 22'50 Ptas.
EN LES PRINCIPALS PAPERERIES

MABIE. TODD & Co L^{td}. - FAB^{ry} 133-135 OXFORD ST. LONDRES
AGENT G^{ral} HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

Llibreria Espanyola de Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELEFONO A. 1415

Obra nueva

Juan Giró Prat

ANEMOTISMO

Una teoría sobre la materia animada

UN TOMO 8.º

PESETAS 4

Obra nueva de RICARDO DE LEON

AMOR DE CARIDAD

NOVELA

Un tomo 8.º

Pesetas 5

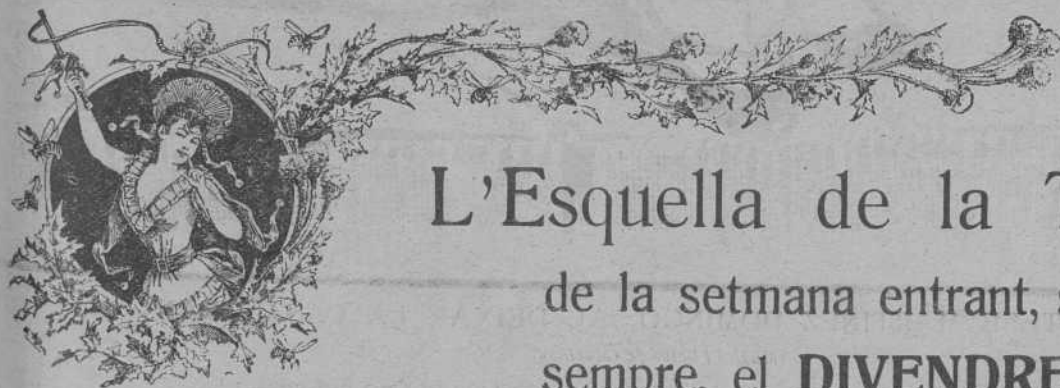
Colección Diamante

GRAZIELLA

A. DE LAMARTINE

- TOMO 125 -

- PTAS. 0'60 -

L'Esquella de la Torratxa
de la setmana entrant, sortirà com
sempre, el **DIVENDRES, DIA 14**

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, rementent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebuixes.

EL BATLLE MARTINEZ DOMINGO, AL DEIXAR LA CASA GRAN

(Musica i lletra de «Marina»)

—Marina, yo parto
muy lejos de aquí.

Cuando no me veas
piensa en mí... piensa en mí.